

θέσις ταύτας ἐπὶ σκοπῷ, ἐν ἁπατήσῃ δὴθεν (ἢ τί ἄλλο;) τοὺς ἀναγνώστας· καὶ πείθοιεν ὅτι οὐδεὶς θέλει τῷ ἀρνηθῇ τὴν δικαιοσύνην τοῦ νὰ πιστεύσῃ ὅτι καίποτε δὲν παρέστηεν ὡς τῆς κεφαλῆς τοῦ γέννημα, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ διδόμενον εἶτε ἀπὸ συγγραφῆως προγενετέρου, εἶτε ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως.

Ἄλλ' εἰς ταῦτα μὲν δὲν ὑπάρχει μεγάλη μεταξὺ Ὑμῶν καὶ αὐτοῦ ἡ διαφωνία· δὲν εἶν' ὅμως τὸ ἴδιον καὶ περὶ τῶν ἐπομένων, περὶ τῶν ὁποίων ἔχει οὗτος ἐσχηματισμένην ἤδη πεποίθησιν ὅλως ἐναντίαν.

Καὶ πρῶτον, ὅτι τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς τὰς κη-
ρας πρέπει νὰ ἐκκαλύπτωμεν καὶ κακίζωμεν οἱ Ἕλλη-
νες μετὰ τῆς αὐτῆς πικρίας, μεθ' ἧς συνεθίζουσιν οἱ ἄλλοι, δὲν θέλετέ με πείσῃ, εἴτι κεν εἰπῇτε·
διότι ἔχω τὴν εἶτε δυστυχίαν, εἶτε ἀνοησίαν νὰ τὰ φρο-
νῶ εἰσῆς σχεδὸν οἰκίᾳ, ἵνα μὴ εἶπω οἰκειότερα, πρὸς
ἡμᾶς παρὰ τὰς μαιριονίας, τὰς ἀδικίας, τὰς ἀσελ-
γείας, τοὺς σκυταλισμούς, τὰς κρυπτείας, τοὺς ἐξαν-
δραποδισμούς, τὰς περιφανεῖς προδοσίας κτλ κτλ.
τῶν κυρίως Ἑλλήνων, τῶν ἄλλων μας τούτων συγ-
γενῶν, παρεκτός τῆς διαφορᾶς τῆς θρησκείας μόνης·
καὶ τὰ συγγενικά αἰσχρὰ, ἐγὼ τοῦλάχιστον φρονῶ ὅτι,
δὲν εἶν' ἴδιον συγγενῶν νὰ ἀποκαλύπτωσι, πολλῶν δὲ
μᾶλλον καὶ νὰ γελῶσι. Καὶ ἐπειδὴ τοῦτο πράττομεν
ἤδη, καὶ ὡς ποιοῦντες, ὡς πρὸς τοὺς πάλαι Ἕλληνας,
δικαίον νομίζω ἐπίσης νὰ τηρήσωμεν καὶ ὡς πρὸς τοὺς
Βυζαντινοὺς. Ἴδου ἡ ἰδέα μου.

Δεύτερον. Τὴν περὶ τῶν Τούρκων, ἐνθουσιώδη μὲν
οὐχί, ἀλλ' ἀπροκατάληπτον κρίσιν δὲν ὑπαγόρευσεν
ὁ σκοπὸς ὅτι τὸ βιβλίον ἐγγράφῃ διὰ τὴν γείτονα ἐ-
πικράτειαν· ἀλλ' ἡ πεποιθησις τοῦ συγγραφῆως, ὅς τις
τὸν Τούρκον ἐγνώρισε καὶ ἐσπούδασεν ἐν αὐτῇ τῇ Ἀ-
σίᾳ, καὶ τὸν ἐθεώρησε χωρὶς πάθους δὲν ἀρνίεται ὁ-
μως ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, πολλῶν τοῦτο εἶναι ἴ-
σως ἀσυγχώρητον σφάλμα, καθὼς καὶ

Τρίτον, ἡ περὶ Φαναριωτῶν αὐτοῦ κρίσις, τοὺς ὁ-
ποίους οὐδέποτε οὗτος θέλει μεταπεισθῇ νὰ νομίζῃ
ἡδηδὸν ἀπαχρονιστίους, μόνον διότι ἔτυχε νὰ ᾔῃ καὶ
ὀνομάζωνται Φαναριώται. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ἐχέ-
τω ἑαστος εἰάν εὐαρεστείται γνώμην.

Τέταρτον· κατακρίνεται ἐπὶ πᾶσι τοῦ συγγράμμα-
τος τὸ ὕψος, ὡς ἀνώμαλον καὶ . . . μακαρορίζον
καὶ τοὶ ἀποσιωπωμένης τῆς λέξεως, ὡς βλασφημίου
δὴθεν. Ἀλλὰ τὴν λέξιν ταύτην ἤλπειν ἴσως τρομάξῃ
ὁ συγγραφεὺς, ἐάν τὰς περὶ τούτου ἰδέας του δὲν ἐ-
ξέφραζεν ἐν ἐκτάσει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1834. Δεκαοκτὼ
παρῆλθον ἔκτοτε ἔτη, καὶ τὸ ἀναθεματισμένον τοῦτο
μακαρορικὸν ὕψος ἔκαμε τηλικαύτην πρόδον, ὥστε
κινδυνεύει κατ' ὀλίγον νὰ κατακτήσῃ ὅλης τῆς γρα-
φομένης γλώσσης τὸ κράτος. Καὶ εἶν' ἀληθῶς ἀνάγκη
πολλῆς ἰσχυρογνωμίας ἵνα μὴ ὁμολογήσῃ τις ὅτι ὅλοι
μακαρορίζομεν, καὶ αὐτὸς τις ἑαστος γίνεται καθη-
μέραν, χωρὶς ἴσως νὰ τὸ γνωρίζῃ καὶ νὰ τὸ θέλῃ, μα-
καρονικώτερος ἑαυτοῦ, μὲ τὴν διαφορὰν μόνην ὅτι
ὁ μὲν ἐπιμένει γράφων πάντοτε Γὰρ καὶ Ἰρα καὶ Ὁς
κτλ. ὁ δὲ τις στενοχωρεῖται ἵνα φυλάξῃ στερεοτύ-
πως τὸ Ἐπειδὴ καὶ τὸ Νὰ καὶ τὸ Ὁ ὁποῖος κτλ.
τρίτος δὲ τις, παρακολουθῶν τοὺς καιροὺς, παρενέει

ἔστιν ὅπου καὶ πολλῶν τούτων μακαρονικώτερα μεταξὺ
τῶν ἀκράτως χυδαϊζόντων, καὶ τὸν μακαρονισμόν
τοῦτον ἐπρέσθευσεν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ὅχι μόνον δὲν ἐγ-
καλύπτεται ἐπὶ τούτῳ ὁ συγγραφεὺς, ἀλλὰ καὶ τὸν
ἐγκομβόυται.

Ἄλλ' εἰς τὸ ὕψος τοῦτο δὲν εἶνε, λέγετε, ΟΥΔΕΙΣ,
ὅς τις δὲν δυταρεστήθῃ. Ὡ! τοῦτο πλέον νομίζω εἶ-
ναι ὀλίγον . . . δυταπόδεικτον· διότι, παρεκτός πολ-
λῶν, καὶ τούτων οὐχί τῶν ἐπιτυχόντων. ὅσων τὴν
περὶ τούτου ἀντίθετον ὅλως γνώμην ἔχει ἐγγραφον ἀνὰ
χειρας ὁ συντάκτης, ἐν τῇ τῶν γραμμάτων δημοκρα-
τίᾳ, καὶ μάλιστα περὶ λεκτικοῦ ὕψους, καὶ τούτου εἰς
γλῶτταν ἤδη ῥιθμιζομένην, εἶνα. τοσαύτη διχγνωμία,
ὥστε ἵνα σχηματισθῇ καταπειστικὴ τῆς πλειονοψηφίας,
δὲν ἀρκοῦσιν οὔτε ὀκτακόσιαι μυριάδες ψήφων, ὅσαι
ἀνεδίδξαν πρόεδρον τῆς τῶν Γάλλων δημοκρατίας τὸν
Ναπολέοντα.

Ταῦτα, Κύριε, ὀλίγιστα μὲν ὡς πρὸς τὰς ἀπαντή-
σεις τῆς ὑποθέσεως, πολὺ πλείονα δὲ τῶν ὅσων εἶχον
καιρὸν καὶ σκοπὸν νὰ γράψω, μὴ τύχῃ, παρα-
καῶ, καὶ τὰ ὑπολάβητε ὡς ἀντιρρήσιν, ἢ φιλονεικίαν,
διότι ἐπ' ἀληθείας μὲ ἀδικεῖτε· ἀλλ' ὡς ἀπόδειξιν τοῦ
πόσον τιμῶ τὴν γνώμην Σας· διότι, τοῦτο ἐάν δὲν ᾔ-
πον, πιστεύσατε ὅτι ἤθελον τηρήσῃ ἀπαράβτως ἡν
αἰέποτε προετίμησα σιωπὴν περὶ τὰ τοιαῦτα.

Τῇ 7 Μαΐου 1852, ἐν Ἀθήναις.

Σχαρλάτος Δ. Βυζάντιος.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ (1).

Ἐπειδὴ τὰ τῆς Γαλλίας ἐνασχολοῦσιν ἤδη πάντα τὰ
ἔθνη, ὁ δὲ διέπων τὴν τύχην της σπουδάζει νὰ μιμηθῇ
ὡς πρωτότυπον τὸν θεῖόν του, ἐκληρονόμησε τὰ φρονή-
ματάτου καὶ φιλοτιμεῖται νὰ ἐκτελέσῃ ὡς πολιτικὴν δια-
θήκην τὰς παραγγελίας του, ἐνομίσαμεν ἐπικαίρον τὴν
ἐκδοσιν τῶν κατωτέρω παραινέσεων τοῦ μεγάλου ἀν-
δρός εἰς τὸν προῶρως ἀπορραπισθέντα, μετ' ὀλίγον δὲ
καὶ ἀποθανόντα υἱόν του. Πολλὰ ἐκ τῶν συμβεβηκό-
των τῆς παρελθούσης πολυθρυλλήτου ἐποχῆς ἀντανα-
κλῶνται καθαρῶς εἰς τὴν ἐνεστώσαν, ἀλλὰ δὲ ὑποφαί-
νονται ἤδη ἀμυδρῶς εἰς τὸ μέλλον. ὅσα ὡς πυθία
προεφίβασεν ἡ πολιτικὴ περὶ τοῦ ἔθνους. Ἐ-
πειτα καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπει-
κονίζεται ὁπωσοῦν εἰς τὴν ζωγραφίαν τῆς ἡθικῆς
φυσιγνωμίας τῶν Γάλλων, καθὼς καὶ ἡ πολιτεία

(1) Histoire de la captivité de Ste. Hélène par
le général Montholon.